

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๖๕

เรื่องพิจารณาที่ ๒๑/๒๕๖๔

วันที่ ๑ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { ศาลแขวงดุสิต ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ (๒) และ มาตรา ๑๑ (๖) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” และวรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง”

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว หรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนด ดังต่อไปนี้ ... (๒) ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย ...”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดพื้นที่และรายละเอียดอื่นเพิ่มเติม เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุก็ได้” และมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาก็ให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันที่วงที่ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม” วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย ... (๖) ประกาศห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยของประชาชน ...” และวรรคสาม บัญญัติว่า “เมื่อเหตุการณ์ร้ายแรงตามวรรคหนึ่งยุติลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศตามมาตรานี้โดยเร็ว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มีเหตุผลในการประกาศใช้ปรากฏท้ายพระราชกำหนดฉบับนี้ว่า กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่สามารถนำมาใช้แก้ไขสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐที่มีหลากหลายรูปแบบให้ยุติลงได้โดยเร็ว รวมทั้งไม่อาจนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยพิบัติสาธารณะและการฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ได้รับ ความเสียหาย และเนื่องจากในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ซึ่งมีความร้ายแรงมากขึ้น จนอาจกระทบต่อเอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต และก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในประเทศ รวมทั้งทำให้ประชาชนได้รับอันตรายหรือเดือดร้อนจนไม่อาจใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุข และไม่อาจแก้ไข ปัญหาด้วยการบริหารราชการในรูปแบบปกติได้ สมควรต้องกำหนดมาตรการในการบริหารราชการ สำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินไว้เป็นพิเศษ เพื่อให้รัฐสามารถรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยและการรักษาสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทั้งปวงให้กลับสู่สภาพปกติได้โดยเร็ว และมาตรา ๔ ได้กำหนดนิยามความหมายของคำว่า “สถานการณ์ฉุกเฉิน” ไว้ว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจจะกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ หรืออาจทำให้ประเทศ หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขัน หรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย

ตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องกันหรือแก้ไขภัยความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง ด้วยเหตุดังกล่าวจึงไม่อาจแก้ไขสถานการณ์ได้ด้วยกลไกการบริหารราชการในรูปแบบปกติได้ เนื่องจากในบางกรณีอาจมีข้อปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคทำให้เกิดความล่าช้า จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดมาตรการในการบริหารราชการสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินไว้เป็นพิเศษ เพื่อมอบอำนาจพิเศษบางประการให้แก่ฝ่ายบริหารให้สามารถบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นให้กลับสู่สภาพปกติโดยเร็ว ซึ่งกำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขตบางท้องที่ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ ในกรณีที่ไม่อาจขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทันที่วงที่นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี หากไม่ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนดหรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ ให้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นอันสิ้นสุดลงตามความที่ปรากฏในมาตรา ๕

ข้อโต้แย้งที่ว่าพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ (๒) ที่บัญญัติให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนดห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุม ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยเป็นบทบัญญัติที่ให้ฝ่ายบริหารมีอำนาจจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมอันเป็นเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองหรือคุ้มครองไว้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖ เห็นว่า การที่บทบัญญัติมาตรา ๙ (๒) แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ บัญญัติให้ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว หรือเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากยิ่งขึ้น ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการออกข้อกำหนดห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยนั้น มีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันและระงับยับยั้งมิให้สถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้นร้ายแรงและลุกลามจนยากต่อการแก้ไขให้สถานการณ์กลับมาเป็นปกติ สำหรับเสรีภาพในการชุมนุมเป็นเสรีภาพที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ โดยมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ” และวรรคสอง บัญญัติว่า

“การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น” เห็นว่า บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๔ ได้รับรองเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธของบุคคลไว้ แต่ก็มีได้ เป็นเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองและคุ้มครองไว้อย่างเด็ดขาด กล่าวคือเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและ ปราศจากอาวุธอาจถูกจำกัดได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ซึ่งมาตรา ๔๔ วรรคสอง ได้บัญญัติเงื่อนไข การจำกัดเสรีภาพไว้หลายประการด้วยกัน ได้แก่ บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องตราขึ้นเพื่อรักษา ความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น ทั้งเมื่อมีการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพของบุคคล บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวย่อมต้องตกอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ ที่ได้รับรองหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของบุคคลและป้องกันมิให้รัฐดำเนินการใด ๆ จนอาจจะกระทบ ต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพได้ ดังนั้น เมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือกระทบต่อสิทธิหรือ เสรีภาพของบุคคลอื่นที่ต้องการการแก้ไขอย่างจำเป็นเร่งด่วนเพื่อให้สถานการณ์กลับมามีปกติได้ อย่างโดยเร็ว จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหารในการกำหนดมาตรการในการจำกัด เสรีภาพในการชุมนุมของบุคคล การที่พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ (๒) กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการออกข้อกำหนดห้ามมิให้มีการชุมนุม หรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยนั้น แม้จะมี ลักษณะจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมของบุคคลอยู่บ้าง แต่การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวไม่ได้กระทบ ต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพจนถึงขนาดทำให้บุคคลไม่อาจใช้เสรีภาพในการชุมนุมได้อย่างถาวร เป็นเพียงการจำกัดเสรีภาพตามความจำเป็นในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และเมื่อสถานการณ์ฉุกเฉิน อันเป็นมูลเหตุแห่งอำนาจในการออกข้อกำหนดของฝ่ายบริหารได้ยุติลง ฝ่ายบริหารก็มีอาจใช้อำนาจ ที่กฎหมายให้ไว้เพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนต่อไปได้ พิจารณาเปรียบเทียบกันระหว่าง ความจำเป็นในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงโดยเร็วและป้องกันมิให้สถานการณ์ร้ายแรงมากขึ้น จนอาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยในสังคมโดยรวมอันถือเป็นประโยชน์สาธารณะอย่างหนึ่งกับเสรีภาพ ในการชุมนุมของบุคคลที่ต้องสูญเสียไปบ้างถือว่าพอสมควรแก่กรณีแล้ว การนี้ถือว่าพระราชกำหนด การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ (๒) ที่บัญญัติให้นายกรัฐมนตรี มีอำนาจในการออกข้อกำหนดห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็น

การยุบยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควร ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่ผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ดังนั้น พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

สำหรับข้อโต้แย้งที่ว่าพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๑ (๖) ที่บัญญัติถึงกรณีที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง บทบัญญัติดังกล่าวได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารอย่างกว้างขวาง โดยให้อำนาจในการประกาศห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือมีอำนาจสั่งให้กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะได้ เป็นถ้อยคำทางกฎหมายที่ให้อำนาจแก่ฝ่ายบริหารซึ่งมิใช่วิถีทางที่น้อยที่สุด ทั้งเนื้อหาของบทบัญญัติมาตรา ๑๑ (๖) ยังมีลักษณะที่ก่อให้เกิดการใช้อำนาจรัฐเกินขอบเขตหรืออาจก่อให้เกิดการบิดเบือนการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารโดยปราศจากเหตุผล ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ เห็นว่า พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๑ (๖) กำหนดว่าในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหายุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทัน่วงที ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวถือเป็นสถานการณ์ที่มีลักษณะเป็นภัยคุกคามต่อความสงบสุขหรือความสงบเรียบร้อยของสังคมที่อาจจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหายุติไปอย่างมีประสิทธิภาพและทัน่วงที หากปล่อยให้เนิ่นช้าอาจจะทำให้สถานการณ์รุนแรงจนไม่อาจแก้ไขให้กลับมาเป็นปกติได้ การที่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๑) - (๑๐) เพิ่มเติมจากอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ อยู่เดิม โดยมาตรา ๑๑ (๖) กำหนดให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยของประชาชนนั้น จึงต้องถือเป็นมาตรการพิเศษให้ฝ่ายบริหารบังคับใช้เพื่อยับยั้ง และแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงนั้น เพื่อให้สามารถปรับรูปแบบและวิธีการแก้ไขปัญหามาให้เหมาะสมกับสถานการณ์และให้การแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นสามารถบรรลุผลได้ ซึ่งฝ่ายบริหารต้องใช้อย่างเคร่งครัดภายใต้ขอบเขตที่บัญญัติไว้

ในมาตรา ๑๑ (๖) เท่านั้น โดยมีอาจใช้อำนาจของตนให้แตกต่างหรือเกินไปจากที่มาตรา ๑๑ (๖) กำหนดไว้ได้ แม้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๖ จะกำหนดให้ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง กล่าวคือได้รับการยกเว้นไม่ถูกตรวจสอบโดยศาลปกครองก็ตาม แต่ก็หมายความว่าเฉพาะข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำที่ออกโดยชอบตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ตราขึ้นตามพระราชกำหนดนี้เท่านั้น หากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือเกินขอบอำนาจย่อมต้องตกอยู่ภายใต้การตรวจสอบโดยฝ่ายตุลาการไม่ถึงเป็นการเปิดช่องฝ่ายบริหารใช้อำนาจหรือดุลยพินิจอย่างกว้างขวางเกินสมควร ทั้งมาตรการพิเศษนี้ยังเป็นมาตรการที่กำหนดไว้เป็นการชั่วคราวเพื่อใช้บังคับในสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงเท่านั้น เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงยุติลงอำนาจในการออกประกาศภายใต้บทบัญญัติมาตรา ๑๑ (๖) ย่อมสิ้นสุดลงด้วยตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ วรรคสามที่บัญญัติให้ เมื่อเหตุการณ์ร้ายแรงตามวรรคหนึ่งยุติลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศตามมาตรา ๑๑ โดยเร็ว ดังนั้น เมื่อพิจารณาเทียบระหว่างประโยชน์สาธารณะที่จะได้รับ กล่าวคือประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์เพื่อระงับ แก้ไข และป้องกันมิให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงกับสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ต้องสูญเสียไป กล่าวคืออาจถูกห้ามมิให้กระทำหรือสั่งให้กระทำการใด ๆ จึงมีความได้สัดส่วนกันพอสมควรแก่กรณีแล้ว พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๑ (๖) จึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควร ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๙ (๒) และมาตรา ๑๑ (๖) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ